

בס"ד ד' אלול ה'תשפ"ד

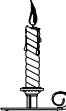
הדלקת נרות - 18:39

צאת השבת - 19:28

רבנו תם - 20:14

שעון קיץ - מהלוח המדויק של "אור החיים"

ע"פ "אופק תל אביב"

שנה עשרים וארבע - עלון מס' 1223

@ ביום שלישי מתחיל "ברכת הלבנה".

@ סגולה גדולה להשתתף במוצ"ש בסעודה רביעית בבית הכנסת

"אוהל-מועד" ובסליחות עם הראשל"צ יצחק יוסף שליט"א

והחזן הפייטן משה חבושה הי"ו. השידור יחל בשעה 23:00

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל

לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

מפטידין: "אנכי אנכי" (ישעיה נא)

שבת זו

"הרביעית דנחמא"

פרשת שופטים

ה'תשפ"ד

כולם מגיעים במוצ"ש ב-23:00 ל**סליחות** בלויין עם הרה"ק **יצחק יוסף שליט"א** והפייטן **משה חבושה** ב"אוהל מועד"

מלשיני הפרשה:

← המצווה להקים שופטים ושוטרים להשגיח על הסדר, ואזהרה על הקמת מצבה לעבודה זרה.

← העונש על עבודה זרה.

← משפט המלך בישראל, זכויותיו וחובותיו.

← איסור כישוף, אזהרה לשמוע לנביא אמת ולהעניש את נביא השקר.

← דיני רוצח בשוגג ובמזיד, איסור הסגת גבול ועונשם של עדים זוממים.

← מצוות עגלה ערופה.

שפטים ושוטרים תתן-לך (ט"ז י"ח)

"שופטים", ללא אות וא"ו - תקרא: **"שָׁפְטִים"** מהמילה - צרות, התעללויות, נקמה, שנאמר: **"וּמַצְרִים מִקְבָּרִים, אֶת אִשְׁרֵי הָעָם ה' בָּהֶם כָּל-בָּכוֹר; וּבְאַלְהֵיהֶם, עָשָׂה ה' שְׁפָטִים"** (במדבר, ל"ג). והמילה **"שוטרים"** ללא וא"ו תקרא: **"שָׁטְרִים"** - מהמילה **שטר** (המחאה), שטר כסף. והקשר הוא פשוט: מה גורם לצרות וכביכול 'נקמת ה' בעולם? כמובן: בצע כסף. בגלל **שטרי הכסף** - באים לא עלינו **שָׁפְטִים**... (צרות, התעללויות, נקמה).

"שופטים ושוטרים תתן-לך"

"שופטים ושוטרים..." נחסר אות **"פ"** משופטים. נחסר אות **"ר"** משוטרים, נקבל אותיות **"רפ"** שזה רישום פלילי. רמז שאסור לאדם שיהיו לו עבירות. (שלמה אלביליה הי"ו)

"מקרב אחיך תשים עליך מלך"

ביהדות ישנו מושג הנקרא **מלך** ראשי תיבות **מח, לב, כבד**. "מלך" הוא אדם שהמח והראש מובילים אותו. אדם שהלב והרגש מנהלים אותו הוא **"למד"** ואדם ההולך אחר יצרים ורצונות של עצמו בלבד הוא בעצם **"בלם"** והכל עניין של מידה. (מלך, למך, כלם).

"צדק צדק תדרוך"

תדרוך מאי? יכול להיות אדם לא יתן צדקה אלא רק אם יבקשו? ומנין שאם לא יבואו לבקש אכן יתן? **צדקה** באה מהמילה **צדק**. שמרכבת משלוש אותיות שאחת היא **"ד"** שמרמזת ל**דלות**. ואם אדם יעֲשֶׂה ויתן צדקה אז הוא לוקח הדלות (הד') מהמילה. וההפרש בין אותיות **צ ו ק** הוא עשר, רמז למעשרות. (ב. בר דין הי"ו)

"ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו"

אמר ריב"ל: עגלה ערופה באה מפני צרי העין. (גמ' סוטה)

תמים תהיה" בגמטריא תשרי (910) והיינו: ראה לשוב בתשובה בימי אלול כדי שתהיה תם ושלם בחודש תשרי בימי הדין הבאים עלינו לטובה, ואמרו כי הצדיק הוא תם, והרשע הופך סדר האותיות ונהיה **מת. והענין הוא כי הלא האות ת' בסוף האותיות והאות מ' באמצען, הצדיק חושב על העתיד, מקדים הת' ועל פיו פועל בהווה ונשמר מטעויות, ואילו הרשע מקדים לחשוב על ההווה ונופל ברשעו. (רבינו אפרים זצ"ל)**

"כי השוחד יעוור עיני חכמים"

הגמרא (כתובות קה,ב) מפרשת כך את המילה שוחד: "מאי שוחד? - שהוא **חד**". הכוונה לדיין, שכן בגמרא (שבת כ) נאמר: "כל דיין הדין דין אמת לאמיתו נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית", אבל אם הוא לוקח שוחד ודינו אינו אמת, הוא נותר "חד" - בלא שותף.

"פן ימית במלחמה ואיש אחר יחנכו" (כ,ה)

פירש רש"י: "ודבר של עגמת נפש הוא זה". מוזר! זה שאדם מת במלחמה מילא; אבל שאיש אחר יחנך את ביתו זוהי עוגמת נפש! אלא שעוגמת נפש היא שאדם מישאל ימות במחשבה זו, ברגעיו האחרונים במקום הרהורי תשובה יעשה חשבון מיהו זה שיחנך את ביתו במקומו. (רא"מ מגור)

"לך וישב לביתו"

לכאורה אפשר היה לומר **"לך לביתו"**, מדוע **"לך וישב"**? אלא אמרו חז"ל במשנה (סוטה מג, א), שהמשוחררים מהמלחמה היו מספקים מים ומזון ללוחמים. לפיכך יאה לכאן הלשון "הלך ושוב", תנועה מתמדת של הצטיידות במים ובמזון ואספקתם ללוחמים בקרב. (אזניים לכתל)

"כי יפלא ממך דבר למשפט" (ז,ח)

אם יקשה לך על משפטו של הקב"ה, במה נשתנה דמם של ישראל, הנשפך כמים, מדמם של הגויים? ומה בין דינם של ישראל ונגיעתם, לאלו של הגויים, שישראל סובלים כל כך בגלות? - על כך משיבה התורה: "דברי ריבות בשעריך" - על דבר המחלוקות ושנאת החינם המצויות ביותר בשעריך. (מהר"ם בנט)

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

חודש אלול – ימי תשובה

הנביא עמוס זועק (ג' ח', ו'): "אריה שאג מי לא ירא", "אם יתקע שור בעיר ועם לא יחרדו".

תפקידו של חודש אלול הוא בראש ובראשונה לעורר, לזעזע ולהזכירנו עורו והתעוררו, קרב יום המשפט שבו כל באי עולם יעברו לפניו כבני מרון. החובה המוטלת עלינו לפשפש במעשינו ולשוב בתשובה שלימה לפני אדון הסליחות.

וחייב כל אדם על-כל-פנים להכין את עצמו ליום שיכנס למשפט לפני ה' בראש השנה שלושים יום קודם, בתשובה ותפילה. ויתן כל ליבו רק בעבודת ה'.

לכן ירבה בכל החודש בתשובה ותפילה וצדקה.

כתב ה"מטה אפרים" (סעיף י'): חודש אלול הוא מעודת לתשובה. והירא את דבר ה' יש לו לפשפש במעשיו, וישב קודם סעודתו וקודם שינתו ויחשוב עם נפשו למצוא עונו להתחרט ולהתוודות עליו וישב ורפא לו.

א. אחד הדברים שאנו עושים בחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות, זה תשובה על המעשים שעשינו כנגד רצונו של ה', והבטחה לתקן את דרכנו.

ב. איך עושים תשובה?

התשובה כוללת שלושה שלבים:

א. חרטה על החטא.

ב. וידוי בפה על החטא.

ג. וקבלה לעתיד לא לשוב עוד על כך.

ד. חלק מתהליך התשובה נוהגים גם לומר 'סליחות', שמורכבות מאמירת שלוש עשרה מידות הרחמים, פיוטים, פסוקים, וידידי ואמירת תחנונים, שמטרתם לעורר רחמי שמים, ולבקש סליחה ומחילה על חטאינו.

ה. יש להשתתף עם הציבור בסליחות, על מנת להתחבר לימים קדושים אלו, ולעזור לעצמנו לחוש התעוררות רוחנית.

ו. בראש השנה נקבע כל מה שיקרה איתנו במהלך השנה הקרובה, החל מהדברים הגדולים והחשובים, כגון: זיווג, פרי בטן, פרנסה, בריאות ועוד, ועד הדברים הקטנים של היום-יום, כמו כמה פעמים נקבל קנס משוטרי האס נזכה השנה להעלאה במשכורת, כמה פעמים נפספס את האוטובוס, ואילו שוכרים יגורו בדירה שמעלינו.

ז. בחודש אלול אנו עוברים תהליך של הכנה לקראת אותו יום קדוש, בו כל גורלנו יקבע. כדי לזכות לשנה טובה, בה יגזרו עלינו גזירות טובות, אנו צריכים לנצל את הימים המיוחדים בחודש אלול, ולעשות פעולות רוחניות שיעמדו לימותנו ביום הדין, כגון: לקחת זמן לחשבון נפש, תיקון המעשים והמידות, תפילות, מתן צדקה בכדי לעורר רחמים, קיומן של מצוות וריבוי של מעשים טובים, אימוץ צעד של התחזקות והתקדמות רוחנית וכן הלאה.

ח. בימים הללו טמונה סגולות רוחנית מיוחדת שעוזרת לחזור בתשובה, ולהתקדם בצעדים שקשה לעשות במהלך השנה. מה שקשה במהלך השנה, הופך להיות קל יותר בימים אלו.

ט. למה דווקא בימים אלו יש את הסגולה המיוחדת הזו? לוחות הברית הראשונים נשרו על ידי משה רבנו, כאשר ירד מחר סיני וראה את עם ישראל סוגד לעגל הזהב. הוא עלה בשנית להר סיני בראש חודש אלול, ואז במשך ארבעים יום הוא התחנן בפני ה' למחול לעם ישראל על בגידה נוראית זו. ביום הארבעים, עשירי בתשרי, הוא יום הכיפורים, אמר הקב"ה "סלחתי כדברך". ומאז נקבע בטבע הזמן שימים אלו הם ימי רצון המסוגלים לתשובה, לקיבול תפילות ולמחילה על חטאים.

הצעד הבא שלנו :

חשוב על צעד קטן של התקדמות רוחנית, שתמיד חשבתי שהייתם רוצים לעשות, אבל לא היה מה שדחף אתכם מספיק – ואמצו אותו. עכשיו זה בדיוק הזמן.

"מכל מלמד השכלתו"

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך"

שבע האותיות הכפולות הן: **ב, ג, ד, כ, פ, ר, ת**. בגוף האדם הן מקבילות לשבעה שערי הראש. שערים אלו משמשים שער לחושי הראיה, השמיעה, הריח והטעם – תחושת המציאות החיצונית, החודרת למודעות הפש דרך שערי הראש. כל שער, כאשר הוא מתקדם, משמש גם כפתח דרכו מתקבלת מתת – שמים:

אות - ב	מתנה - חכמה	שער - עין ימין.
אות - ג	מתנה - עושר	שער - אذن ימין.
אות - ד	מתנה - בנים	שער - נחיר ימין.
אות - כ	מתנה - חיים	שער - עין שמאל.
אות - פ	מתנה - ממשלה	שער - אذن שמאל.
אות - ר	מתנה - שלום	שער - נחיר שמאל.
אות - ת	מתנה - חן	שער - פה.

שבעת שערי הראש רמוזים בפסוק הראשון של פרשת שופטים (דברים טז, יח) "שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך אשר הוי' אלהיך נתן לך לשבטך ושפטו את העם משפט צדק".

שופטים – שופטים

שופטים: האות פ"ה המרמזת: פתח תפתח את-ג'דך לאחיד לעניך ולאלביןך... (צדקה).

שופרים: האות רי"ש - המרמזת: ונתן-לך רחמים ורחמך ורחמך (רחמים).

הוצא מהמילים את האות פ' ר' ונקבל:

שופים - שופים ...

הביטוי "עין בעין"

הביטוי "רואים עין בעין" מתאר שני אנשים המסכימים על משהו. מופיע במקרא 3 פעמים בלבד. פעם אחת בפרשת שופטים, פעם בישעיהו בהפטרות פרשת שופטים, ופעם בפרשת שלח.

המשמעויות קצת שונות בכל פעם.

בפרשת שופטים : "ואמרו אל יושב הארץ הזאת שמעו כי אתה ה' בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה אתה ה' וענך עמד עליהם ובעמד ענן אתה הלך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה".

הרמב"ן מפרש: והוכפל "עין בעין", כדרך בני אדם שענינו יראו את עיניו בדברו אתו, וכן פנים בפנים דבר ה' עמכם (דברים ז, ד).

"עין" לשון מראה, ועינו אל יושב הארץ הכוונה בפסוק זה הינה לקירבה המיוחדת בין בני ישראל לבין ה'.

דברים יט כא : "ולא תחוס עינך נפש בנפש עין בעין שן בשן יד ביד רגל ברגל". הכוונה מזכירה את המונח הידוע "עין תחת עין", ובדאי המשמעות שונה.

ישעיהו נב' ח : "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון". הספורנו מפרש: כלומר יראו במראה הנבואה כי שב הכבוד לציון. וכן אשר עין בעין נראה אתה השם כי כולם הייתה בהם רוח הנבואה במעמד הר סיני מלבד הכבוד שראו בחוש העין. הצירוף מראה על קירבה לה'.

כבוד האישה שהחזיר בתשובה

דליה גדלה והתחנכה בבית חילוני למהדרין. הוריה שעלו לארץ מרוסיה הצליחו להימלט אל מעבר מסך הברזל, אך לא הצליחו להימלט מהשממה הרוחנית וכל יחדותם הצטמצמה בהדלקת נרות שבת ובאירוע חגיגי מיוחד לכבוד ט"ו בשבט.

ברבות הימים היא נישאה לגדעון אשר הוריו שמרו על גחלת של מסורת עמומה.

גדעון הצליח מאוד במקצועו והתפרנס בכבוד, הם רכשו וילה מפוארת במרכז הארץ ובה כל שכיות החמדה. את ילדיהם שלחו לבי"ס ממלכתי בעירם, כמועמדים פוטנציאליים להמשיך את מסורת השממה הרוחנית גם לדור הבא... אולם משמים רצו אחרת.

גדעון נפגע בתאונה קשה, הוא סבל מפגיעות רבות ועמוד השדרה נפגע. בתחילה חששו הרופאים לחייו, והודיעו לדליה כי אם ישאר בחיים קשה להניח שיוכל לתפקד.

גדעון שנאלץ לשכב ללא נוע במשך ימים רבים, החל להרהר במשמעות החיים וכיצד מסוגל אדם מצליח ומאושר, לכאורה, להפוך תוך שניות לאומלל ומתייסר. הרופאים נדחמו מקצב החלמתו, הוא התגבר על הפציעה מבלי שנשאר לה זכר. אך מבחינה רוחנית הוא חש שאין הוא ממצה את חייו. הוא החל להשתתף בהרצאות תורניות וצמאונם הרוחני גבר, הוא הרגיש כיצד נפשו באה אל סיפוקה. עד שיום אחד החליט כי הדברים גם מחייבים ויש ליישם הלכה למעשה.

הוא פנה לרעייתו: "דליה, רצוני להתחיל דף חדש בחיים, לשנות את אורח חיינו בהדרגה ובחרתי להתחיל עם שמירת השבת". דליה חשה כי עולמה חרב עליה. היא הביטה בבעלה האם הוא מדבר מתוך צלילות הדעת או שמא התאונה ערערה את נפשו?

"מה פירוש להתחיל דף חדש?" אולי זוהי התלהבות רגעית אשר תדעך ותחלוף עם הזמן. אולם ברבות הימים היא נוכחה לדעת כי הוא נחוש בהחלטתו והדרישה הבאה לא איחרה לבוא...

כשורות המטבח, גזירה חדשה, וכיצד תוכל לעמוד בה? ככל שהוא התחנך ביהדותו כך הלכה והחריפה התנגדותו.

בצר לה פנתה למשפחתה וקיבלה ממנה גיבוי מלא. כולם היו נגדו, אך גדעון עמד בלחץ משום היותו בטוח בצדקת דרכו. שלום הבית התערער, וכל אחד חי כפי דרכו ללא הפרעה לשני.

באחד הימים גדעון קנה תמונות של גדולי ישראל ותלה אותן בבית, דליה הורידה את התמונות בכעס והחביאה אותן. היא הייתה מאוד ממורמרת עד שכל מעשה שלו נתקל במעשה של "להכעיס" מצידה.

עד שגדעון לא יכל יותר והלך להתייעץ עם אחד הרבנים שתרים להתחזקותו כשהוא מסיח בפניו את ייסורי ליבו תוך תיאור מנת תלאותיו בבית. הרב פנה אליו בנימה אבהית: "גדעון, אל תשתמש בכפיה ובאילוץ, אל תשיב מלחמה שעה אפילו שבטוח הינך שהצדק עימך".

"אם היא תצחק, תתווכח ותלעג – אמור אתה כאילו היית לוחם לעצמך: 'תודה! הכל מגיע לי, אני מקבל את הצער באהבה, אין לי טענות כלפיך'". וכך הוא עשה.

דליה נדהמה מהתפנית החדשה, לפתע היא נותרה בודדה במערכה. כך הגיעה תקופת רגיעה יחסית ששכרה בצידה, כשבמהלכה הוא התנהג עימה בסבלנות, ברוגע ובהארת פנים, דבר שהסיר את מחיצות ההתנגדות שלה כלפי דרכו.

לאחר הפצרות רבות להשתתף בסמינר, החליטה דליה שאין לה מן להפסיד, למה לא "לחטוף" הצעת נופש בתנאי מלון לשבוע ימים בשלום מינימלי?

הכינה צידה לדרך: "ספרי קריאה ושפע שאלות קנטרניות

אותן תכננה להציג בפני המרצים, במטרה לנגח את האמונה היהודית, "אדרבא, אצא מחושלת יותר בחילוניותי", חשבה לעצמה.

במהלך הסמינר קרה הלא יאומן, הרבה מעבר לציפיותיו של גדעון ובניגוד גמור לשאיפותיה.

הספרים שהכינו לא נפתחו כלל והשאלות שעמדו על קצה לשונה נמוגו ואינן. הסמינר חולל אצלה פלאים ופתח לפניה עולם חדש וקסום. היא קיבלה הכל מתוך הכרה עמוקה בנכוונתה של היהדות.

עוד במסגרת הסמינר תבשה לראשונה את המטפחת מתוך הרגשה שהדבר מחייב אותה ברגע זה!

היה זה רגע מרגש, היא ידעה כי מהיום הונח על ראשה כתר מלכות והיא לא תוותר עליו אפילו תמורת כל הון שבעולם. כשחזרו הביתה קשה היה להם לעכל את הרעיון שהשבוע הנפלא ביותר בחייהם חלף ואיננו, אך קשה שבעתיים היה לחזור לתוככי השכונה החילונית עם מאות זוגות עיניים עוינות שינעצו בהם וילעגו שגילתה רכרוכיות וכנעה.

היא החליטה בהחלטה אמיצה להתעלם מתגובות השכנות ורק עתה פקחה את עיניה לאמוד את הנזק שנגרם בשל יחסיה הקרובים עם השכנות ויישומן של "העצות הטובות" שקיבלה מהן נגד בעלה.

וכי מה אני צריכה להתבייש, הרי האמת אצלי! מחוזקים ומעודדים שבו לביתם, את ילדיהם העבירו למסודות חרדים וניהלו אורח חיים ברוח היהדות.

השכנות ההמומות סירבו להאמין והשתעשעו באשליה כי כיסוי הראש הוא רק למראית עין למען שלום הבית, אך הן התבדו. במו ידיה היא הסירה את האבק מתמונותיהם של גדולי ישראל ותלתה אותן במקומות בולטים ביותר. הם היו גאים בצעדם והחלו לפעול יחדיו לזיכוי הרבים, ארגנו חוגי בית וחזקו משפחות שהיו בתחילת דרכם. דמותם הקרינה על סביבתם אור וחיוניות.

את מקום מגוריהם הם העתיקו לעיר חרדית למען חינוך ילדיהם, לאט לאט החל גדעון להוסיף שעות לימוד עד שהפך לאברך הלומד כל היום. (קרבנו)

כוחה של האמת - חזרה בתשובה בצעד אחד

היה היה פעם בחור שהיה גבור חיל, אך יחד עם זאת פרא אדם. ביום בהיר אחד הוא החליט להטיב את דרכו, לעזוב את מעשיו הרעים ולהיות מעתה טוב ונוח לבריות.

הלך הבחור אל רבי שמעון בן שטח ובדמעות בעיניו בקש את התנא הגדול שיורהו דרך לתשובה. רבי שמעון עודד את הבחור, הוא שמע את סיפורו בסבלנות והבטיח לעזור לו להתחיל בחיים חדשים. "רק דבר אחד אתה חייב להבטיח לי" – אמר לו רבי שמעון – "תבטיח לי, שאף פעם בחייך לא יצא מפידך דבר שקר. אתה חייב להשבע לי שתמיד תגיד את האמת ורק את האמת. אני מצדי מבטיח לך שבכוחה של האמת תנצל מכל רע".

שמח הבחור שמחה גדולה ואמר: "זה הלא דבר קטן, אני נשבע שתמיד אומר רק את האמת".

שמח וטוב לב הלך הבחור הביתה. בבואו הבחין בכך שביתו של השכן מלא כל טוב וכי השכן שנסע שכן לנעול את הדלת. "הנה זו היא ההזדמנות לערוך שם גניבה הגונה!" חשב הבחור, אמר ועשה: חמק אל תוך ביתו של השכן ואסף את כל חפצי הכסף והזהב.

כבר עמד להסתלק עם השלל, פתאום עלתה בדעתו המחשבה, מה הוא יענה לשכן שישאל אותו אם הוא יודע מי גנב את הכסף. "אם אענה לו שלא ידוע לי מאומה", חשב ידידנו לעצמו, "הרי יהיה זה שקר! ואני הלא נשבעתי לומר רק את האמת. ובכן מה?" התחרט ועזב הכל.

